

МЕТОД ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПЕРЕДАЧІ ГОЛОСОВИХ СИГНАЛІВ В КОМП'ЮТЕРНИХ МЕРЕЖАХ

QUALITY ASSURANCE METHOD FOR TRANSMITTING VOICE SIGNALS IN COMPUTER NETWORKS

Проблема забезпечення якості передачі голосової інформації завжди була актуальною для мереж цифрового зв'язку. Особливо гостро це питання постало перед операторами і виробниками телекомунікаційних систем з появою можливості передавати голосові сигнали по комп'ютерних мережах з використанням пакетної комутації.

Метою дослідження є удосконалення методу вибору маршрутів передачі голосової інформації в комп'ютерних мережах. В роботі були проаналізовані існуючі математичні моделі та методи, які використовуються для передачі даних в комп'ютерних мережах [1]. На основі проведеного аналізу було сформульовано завдання дослідження у вигляді пошуку найбільш ймовірного шляху передачі трафіку з урахуванням неточної інформації про мережеві характеристики.

Для досягнення поставленої мети в роботі запропоновано алгоритм пошуку найкоротшого маршруту при передачі трафіку з обмеженням по затримці і смузі пропускання на основі модифікованого алгоритму Дейкстри. Його суть полягає в здійсненні пошуку шляхів в навантаженому графі для яких максимальні значення смуги пропускання $\pi_B(p)$ на всіх ділянках шляху p більші за задані граничні значення смуги пропускання B :

$$\pi_B(p) := P[b(p) \geq B]$$

У завданні пошуку найкоротшого маршруту при передачі трафіку передбачається, що для кожного ребра (i, j) завантажений графік $G = (V, E)$ затримка $d(i, j)$ є випадковою змінною з математичним сподіванням $\mu(i, j)$, а дисперсія $\sigma(i, j)$ і затримки для різних ребер є взаємно незалежними величинами. Пошук найкращого шляху базується на максимізації цільової функції $\pi_d(p) := P[d(p) \leq D]$ – ймовірності того, що затримка d на шляху p менша за граничне значення d :

$$\pi_D(p) \approx \Phi\left(\frac{D - \mu(p)}{\sigma(p)}\right),$$

де d – затримка, p – шлях, μ – математичне сподівання, σ – дисперсія, $\Phi(x)$ – інтегральна функція нормального закону розподілу випадкової величини, яка визначається за формулою:

$$\Phi(x) := \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^x e^{-y^2/2} dy$$

Результати моделювання показують, що запропонований метод показує більшу ефективність при передачі голосових сигналів в порівнянні з відомими алгоритмами.

Література

1. Білостоцький Т. Математичне моделювання передачі даних в комп'ютерних мережах / Т. Білостоцький, Г. Осухівська // Матеріали II науково-технічної конференції „Інформаційні моделі, системи та технології“, 25 квітня 2012 року — Т. : ТНТУ, 2012 — С. 36.